

SÖDERBYBLADET

Nr 4 Årgång 15 maj 2015 ISSN 1459-8493
Ansvarig utgivare: Södra Vallgrund Byråd r.f.

SOMMARÖHALLEN

håller veckoslutsöppet till och med 24.5. Från måndagen 25.5. är Sommaröhallen öppen alla vardagar och söndagar kl 11-19 samt lördagar kl 10-18 fram till 30.8.2015. På Kristi himmelfärdsdag 14.5. följer vi söndagsöppethållningstid.

Byrådet informerar

Byrådets talko vid simstranden hålls 20.5. från kl 18 samtidigt som bystugan städas. Information om årsmötet hittar du på bifogade informationsblad. Mera information om programmet i byn under Öppna byar-dagen som hålls 6.6. finns också på informationsbladet.

Marthorna informerar

Onsdagen den 20 maj 2015 klockan 18 *städas vi bystugan*. Samtidigt kan lotterivinster hämtas till bystugan.

Torsdagen den 28 maj 2015 klockan 13 avnjuter marthorna med gäster *lunch med fiskbord på Berny's*.

Måndagen den 1 juni 2015 klockan 13 *sammanstrålar vi med replotmarthorna på Aava Kertun Kotitila, Österändsvägen 92*.

Lördagen den 6 juni 2015 *"Byadagen"*. Lotterivinster till vårens lotteri kan hämtas till bystugan 12.30 - 13.00. *Dragning av vinster klockan 13.00. Bystugan öppen för allmänheten mellan 13 och 14.*

Lördagen den 6 juni 2015 *marthornas sommar* dag i Gerby uf. MGP-vinnaren Axel Björkholm medverkar.

Lördagen den 5 september 2015 åker vi buss tillsammans med replotmarthorna till *"Gammaldags torgdag" i Kristinestad*.

Närmare information senare.

Lördagen den 12 september ordnas *Världsarvsdagen vid Svedjehamn i Björkö*. Närmare information senare.

Marthaföreningens fotobok "broderat, virkat och vävt" finns till salu i Sommaröhallen. Alla textilier som finns i bystugan har fotograferats och sammanställts till en bok på 132 sidor. Boken kostar 70€.

Kristina M Back tfn 044 514 0604

Nytt i kommun

Informationstillfälle

Bildningsnämnden bereder ärendet om sammanslagning av Södra Vallgrund och Norra Vallgrund skolor. Södra Vallgrund skolas och Norra Vallgrund skolas elevupptagningsområde sammanslås till ett elevupptagningsområde och Norra Vallgrund skola anvisas som närskola.

Ett informationstillfälle ordnas i Södra Vallgrund skola **12.5.2015 kl. 18-19.30**. Med stöd av förvaltningslagen 41 § som gäller möjligheter till inflytande, meddelas att åsikter i ärendet skriftligen kan inlämnas till Bildningsnämnden, Centrumvägen 4, 65610 Korsholm senast 22.5.2015 kl. 16.00.

Justerat förslag till delgeneralplan

Ett justerat förslag till delgeneralplan är offentligt framlagt 4.5-3.6.2015 i Korsholms ämbetshus, andra våningen (MBF32§). Materialet kan även ses på www.korsholm.fi/planlaggning.

Anmärkningar om planen kan framföras senast 3.6.2015 till Korsholms kommun, planlägningsavdelningen, Centrumvägen 4, 65610 Korsholm, eller elektroniskt till planlaggning@korsholm.fi. Anmärkningsblanketten finns på www.korsholm.fi/planlaggning.

Från min bänk

Har barkat och staplat bräder och plankor vid Brytanjäl. Vi hade sågat dem ett par dagar tidigare. Vilar mig en stund på bänken som finns vid husets sydvästra vägg. Solen värmer mitt ansikte, vinden är svag.

Måsarna har flyguppvisning för mig. Seglar med vinden, rör knappt på vingarna. Svänger för att flyga mot vinden, står nästan stilla i luften. Följer med luftströmmarna uppåt och neråt. Stararna flyger ut och in i de nyuppsatta fågelholkarna. (Tack, jaktföreningen!) Blåmesarna inspekterar samma holk som i fjol. Denna vårdag, mitt i detta lugn hörs den första storspoven drilla. Storspoven med sitt härliga sommarläte. Det är den 17 april.

Framför mig har jag blomrabatten. Blåsipporna bildar ett vackert mönster av blålila tuvor. Kungsliljan har redan hunnit bli 50 cm hög, rosenbusken och löjtnantshjärta är på gång. Även sådant som inte skall finns där sticker upp, såsom kvanne, akleija och fingerborgsblomma. Jo visst, olika ogräs finns också. De stör inte. Tyder på en frisk, oförstörd jord.

Men allt är inte frid och fröjd. En fågel ligger på marken bredvid mig, en rödhake, den är död. Hade tydligen flugit i fönstret och brutit nacken. Hade människan tagit livet av fågeln? Hade jag byggt huset i vägen och som orsakade fågelns död. Jag vill åtminstone få den åter med i naturens kretslopp. Gräva ner den så den förmultnar, ger näring åt växter som ger frön och föda åt nya generationers fåglar. En skön tanke, trots allt. Inte ens Emma (katten) brydde sig i fågeln när hon kom och satte sig i min famn.

Börje A

Ps. Dagen efter, den 18 april, kom sädesärlan. Ds.

Riksdagsvalet den 19.4.2015

Röstresultatet i Södra Vallgrund

Antal röstberättigade: 139 kvinnor och 153 män, totalt 292. Förhandsröster: 33. Röstande på valdagen: 98 män och 97 kvinnor, totalt 195. Totalt: 228 personer.

Sammanställning av rösterna:
Parti Kandidatnr. Namn Antal röster

Svenska folkpartiet i Finland
2. Ahlberg Rurik 26
3. Bertills Anna 6
4. Björklund Mikaela 2
5. Blomqvist Anna-Kajsa 1
6. Blomstedt Åsa 3
8. Gästgivars Lars-Erik 18
9. Henriksson Anna-Maja 16
10. Ingo Christoffer 9
12. Nygård-Fagerudd Wivan 12
13. Nylund Mats 8
14. Ollikainen Mikko 12
15. Strand Joakim 76
16. Timonen Marlén 1

Vänsterförbundet
25. Korpinen Ville 1
26. Lehto Anneli 5
32. Saloranta Allan 1

Finlands socialdemokratiska parti
48. Urpilainen Jutta 2

Kristdemokraterna i Finland
50. Axell May-Gret 1
52. Hellström Patrik 1
53. Hokkanen Heimo 3

Sannfinländarna
68. Hernesniemi Alekski 1
69. Hongisto Reijo 2
80. Salminen Asko 1
81. Tolppanen Maria 4
83. Westerholm Micael 6

Piraattipuolue
91. Perälä Tapio 1

Samlingspartiet
95. Heinonen Marko 2
98. Koski Susanna 1

Gröna förbundet
125. Ala-Kokko Laura 3
126. Alhonnoro Lotta 1

Ogiltiga röster: 2

Unga intervjuar bybor

Söderbybladet bad eleverna i årskurs fyra, fem och sex ställa frågor till några bybor som fyllt trettio år. I tolv tidningar får vi veta lite mera om tolv personer i byn. Ett varmt tack till eleverna och Anders Lundström för positiv inställning till projektet.

Det här är **Johan Rönn**

För tillfället lagar jag ved.

Trivs bäst när jag får va vid sommarstugan och har glada barn.

Vad får dig att skratta?

– Tyvärr åt mina egna dåliga skämt.

Vad får dig att gråta?

– Barn som lider.

Vad ser du på TV?

– Sport, nyheter med mera.

Varför har du valt att bo i Södra Vallgrund?

– Nära havet vill jag bo...

Vad tycker du att byborna i Södra Vallgrund skall vara stolta över?

– Sin fina by.

Vad i Södra Vallgrund oroar dig?

– Inflyttningen kunde vara större.

Min bästa årstid är: Våren **för att** båtsäsongen närmar sig.

Jag får energi av: Glada barn.

Mitt jobb är: Företagare inom elbranchen.

Jag skulle aldrig klara mig utan: Min familj.

Isac Back, åk 4

Gunnar Gers

Efter berättelsen om Stefanus Haga (i nummer 10/2014) bör ju nämnas att hans boplats i Södra Vallgrund gått till historiska som "Stefanusback". Men detta hus revs emellertid och tomten stor tom till 1950-talets början.

Löjtnantens Gunnar Gers född 21.7.1906 hemma från Viborg blev ju tvungen liksom andra karelare att lämna sitt hem och av någon anledning flyttade han hit till Södra Vallgrund och fick hyra ett rum på övre våningen hos Nils Vestergård.

Finland var i behov av lärare emedan lärarkåren även beskurits under kriget. Man anordnade förkortade lärarutbildningskurser för lämpliga personer. Gers var om någon väl lämplig löjtnant som han var, han hade ju officersutbildning i bakgrunden och för övrigt mycket beläst både i historia och geografi.

Han genomgick denna lärarutbildning och därefter tjänstgjorde han som lärare under en tid i Björkö varefter han flyttade till Petsamo i norra Finland där han tjänstgjorde som lärare på det område som överlåtits till Ryssland. Många finländare stannade kvar på den ryska sidan emedan de hade sina renbetesmarker kvar och därmed sin försörjning. Men med ålderns rätt pensionerade han sig och återkom till byn.

Karelarna hade fått ett beslut om ersättningsjord på sina nya hemorter. Ersättningen omfattade även förlorad bostad och Gers ansökte om ersättning i form av ön Övre Norrskär. Men enligt nedanstående inskription huggen i sten fick han i stället lov att köpa området av Finska staten, detta med stor hjälp av Veikko Vennamo.

Gers planerade att bli fårfarmare på sin holme och där fanns betesmark för ett större antal får. Men Gers ville bo kvar i byn tills dess hans framtidsdröm skulle bli verklighet och Nils Vestergård överlät Hagas gamla boplats åt Gers. Det nuvarande huset byggdes således av Gers.

Gers betraktades som en mycket egendomlig person men mycket beläst och innehade stora mynt och frimärkssamlingar. Största delen av sina samlingar hade han förmodligen i något bankfack men i en kista innanför dörren fanns även en stor samling.

Under hans tid här i byn anlätades han ofta som festtalare vid de olika tillställningar som arrangerades. Hans tal handlade ofta om de stora geografiska förändringarna i Europa. Kungligheter,

kejsare och presidenter och det märkliga var att han aldrig använde något manuskript.

Han värmdde sitt hus med ved och för att behålla värmen var han mycket noga med att skjuta spjället rätt tidigt så hela huset blev helt nerrökt. Morgnarna blev det naturligtvis mycket kallt i huset och efter att ha gjort upp elden gick han till butiken efter ett paket knäckebröd och suomikorv varefter han satt en god stund inne på posten för att gå litet värme. Han gjorde nu och då en stadsresa och så slog han på stort med en ordentlig portion av restaurangens bästa.

Fåren anskaffade han rätt tidigt och fick betesplats på olika ställen i byn. Men hans mening var ändå att bosätta sig på Norrskär. Han ville ju då och då besöka sin egendom och då passade han på att följa ut med någon fiskare eller säljägare men var alltid dåligt förberedd - hans proviant bestod alltid av knäckebröd. Emedan han saknade egen bostad på sin holme bodde han med dem som för tillfället fanns på plats.

Han köpte ett nedlagt stationshus i Nyland, anställde folk som rev huset. Ordnade med transport med järnvägen. Efter det virket kommit till Vasa blev det transport till Södra Vallgrund där han lagrade upp det på Sundbergen. Efter något år blev det transport till Söderudden och därifrån med båt ut till Norrskär. Virket såg inte särdeles fräscht ut, en hel del angripet av röta. Han anställde några timmermän att föra upp det. Han började från grunden och lade väggar och golv men något tak kom aldrig på plats.

En gång när han kom hem till oss höll jag på med att ta bort en mellandörr. Gers påminde sig att det fattades dörrar i virkespaketet så han bad att få köpa dörren som jag rev ut. Någon betalning för en gammal dörr var det ju inte frågan om men jag erbjöd mej att föra dörren till hans lagringsplats. Denna fanerdörr blev så småningom till ytterdörr på det halvfärdiga huset.

Denna legend kom aldrig att flytta ut till

sitt hus på Norrskär. Han dog 29.11.1983. Efter hans död förvaltas ön liksom den övriga arkipelagen av Forststyrelsen. Men hans minne kommer ändå att gå till evigheten genom den inskrift som han lät en stenhuggare mejsla in i en sten. AD DEN 14 IV 1947 KÖPTE JAG LÖJTNANTEN GUNNAR JOHAN GERS FRÅN WIBORG DENNA MARK AV FINSKA STATEN OCH LADE DÄRMED GRUNDEN ÅT DENNA GÅRD OCH BY ÖSTRA NORRSKÄR UTI KVARKEN_NORRSKÄR BY

Gers var mantalsskriven på Norrskär och hörde därmed till Södra Vallgrunds röstningsområde. Han var mycket mån om att rösta och var vanligtvis den första när vallokalen öppnades.

Lars-Ola Berg

Jag mår illa

Ända från tiden när jag skapades har jag haft en besvärlig hud. Jag får massor med utslag. Det blir som riktiga gropar och sprickor i huden.

Ibland kommer kosmetologen med spade och lastbil. Han gör sitt bästa för att få mitt yttre att bli lite mera stötdämpande och inte så fränstötande. Jag vill ju gärna vara till min fördel och få skärgårdsborna att kunna njuta av mig. Det är otrevligt att inte vara omtyckt. Dessutom befinner jag mig mitt i världsnaturarvet med allt vad det innebär av turister och nyfikna människor som vill använda mig.

Vore det inte på sin plats att få en hudtransplantation? En transplantation som går på djupet. En grundförbättring från Replot till Sommarösund.

Börje A

Nästa tidning utkommer efter fem veckor, så även om det känns långt borta nu får jag önska dig en

solig och glad midsommar!

SÖDERBYBLADET
Södra Vallgrund Byaråd r.f.
Monika Nissander
e-post: [soderbybladet\(a\)outlook.com](mailto:soderbybladet(a)outlook.com)
www.korsholmsskargard.fi > föreningar och
samfälligheter > Södra Vallgrund Byaråd r.f.

Material till nästa tidning bör inlämnas senast vecka 25.